

EXPUNERE DE MOTIVE

pentru completarea art. 2 din Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public

Situația premisă:

În prezent, Legea 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public nu menționează expres categoria magistraților ca făcând parte din categoriile de persoane asupra cărora se aplică astăzi prevederile acestei legi (sediul materiei fiind art. 2 din legea amintită).

(1) Prezenta lege se aplică persoanelor care efectuează raportări și care au obținut informațiile referitoare la încălcări ale legii, într-un context profesional. În categoria acestor persoane intră, cel puțin, următoarele:

a) lucrătorii;

b) persoanele care desfășoară o activitate independentă, în înțelesul art. 49 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;

c) acționarii și persoanele care fac parte din organul de administrare, de conducere sau de supraveghere al unei întreprinderi, inclusiv membrii neexecutivi ai consiliului de administrație, precum și voluntarii și stagiarilor remunerați sau neremunerați;

d) orice persoană care lucrează sub supravegherea și conducerea persoanei fizice sau juridice cu care s-a încheiat contractul, a subcontractanților și a furnizorilor acesteia.

În ultimii ani a existat o dezbatere în societate cu privire la includerea sau, dimpotrivă, excluderea magistraților de la protecția oferită avertizorilor în interes public în baza legii 361/2022. **Înalta Curte de Casație și Justiție, prin decizia nr. 182/2024¹, statuează că magistrații nu ar intra sub incidența Legii 361/2022 pentru că aceasta nu îi prevede în mod expres.**

Așadar, lipsa unei mențiuni exprese în legislația primară poate descuraja persoanele care își exercită funcția în cadrul instanțelor de judecată și parchetelor, deci și magistrații, să raporteze nereguli grave, presiuni ierarhice nelegale sau fapte de corupție din interiorul sistemului judiciar, de teamă că acțiunile lor ar putea fi catalogate drept abateri disciplinare sau încălcări ale obligației de rezervă, fără a beneficia de remediile prevăzute pentru avertizori.

¹ Decizia ICCJ se regăsește la următoarea adresă: <https://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=228363#highlight=>

Soluția propusă:

Prezenta propunere legislativă vizează completarea art. 2 alin. (1) din Legea nr. 361/2022, prin includerea explicită a persoanele care își exercită funcția în cadrul instanțelor de judecată și parchetelor în rândul persoanelor care pot avea calitatea de avertizor în interes public.

Modificarea urmărește:

- **Clarificarea statutului juridic:** Eliminarea oricărei interpretări care ar exclude judecătorii și procurorii din sfera de aplicare a protecției europene.
- **Consolidarea integrității judiciare:** Oferirea unui mecanism sigur prin care magistrații să poată semna încălcări ale legii fără riscul unor represalii profesionale mascate (transferuri, sancțiuni disciplinare abuzive sau evaluări subiective).
- **Armonizarea cu standardele europene:** Alinierea deplină cu recomandările GRECO și cu rapoartele Comisiei Europene privind statul de drept, care subliniază necesitatea protejării „avertizorilor de integritate” în toate sectoarele publice.

Simona SPĂTARU

Senator USR

Oana MURARIU

Deputat USR

CIPRIAN RUS

Senator USR

STELIAN ION

Deputat USR

ALEXANDRU DIMITRIU

Deputat USR

DUMITRU VĂDUVA

Deputat USR

Tabel semnături

**Lege pentru pentru completarea art. 2 din Legea nr. 361/2022 privind protecția
avertizorilor în interes public**

Nume și prenume	Semnătură	Grup parlamentar
ECHELT ADRIAN		USR
ȘTEFAN IULIAN IONUȚ		USR
BEDESCU MONICA		USR
Paraschivescu Ovidiu		USR
BLAGA IAXIȚEL		USR
HANGAN TOLLYANNA		USR
Milcu Rodu		USR
Diana Stoica		USR
Edina GEORGE		USR
PLUAT ANDREI		USR
ALEXANDRU HARUS-NICOLAE		USR
ATANASIU CORINA		USR
SENRUC VLAD-IOAN		USR
DIAGORCU CECILIA		USR
Rodanu Bogdan		USR
ALIN STOICA		USR

**Lege pentru pentru completarea art. 2 din Legea nr. 361/2022 privind protecția
avertizorilor în interes public**

Nume și prenume	Semnătură	Grup parlamentar
MINARU CĂTĂLIN-EMIL		USR
SEBASTIAN CERNIC		USR
Bodea Marius		USR
Ș. Ios. Solim		USR
PĂUN CYNTHIA		USR
EIBU DEACONU RUXANDRA		USR
Ștefan Gheorghe		USR
DOBRA ADELIA		USR
BOCHILEANU GEORGE-ATIN		USR
Mareș Mircea		USR
CRISTIAN BRINEA		USR
NEGOȘ EUGEN ROMY		USR
HUNGHEZ RĂZVAN PAUL		USR
AURIEL OPRĂNITU		USR